

A könyv függelékeként olvasható a szerző által gyűjtött mintegy három- és négyezer tételes on line adatállomány egy része. Ennek tanulmányozása során az olvasó a szerző munkatársává szegődve ellenőrizheti az elméleti megállapítások érvényességét.

Huszár Ágnes könyve a gyér hazai pszicholingvisztikai szakirodalom komoly nyeregsége. A felsőoktatásban elsősorban pszicholingvisztikai kurzusok segédanyagaként való felhasználhatóságát elősegíti az a tény, hogy a szerző minden megállapítását és kategorizálását példákkal illusztrálja. A példákat részben saját magyar nyelvű korpuszából, részben idegen nyelvűekből meríti. Ez az eljárás módot ad arra, hogy az olvasó saját maga lássa meg a beszédfolyamat eltéréseit különböző típusba – flektáló, agglutináló – tartozó nyelvek esetében. A könyv „olvasóbarát” jellegét dicséri az a tény is, hogy a szerző a – nem ritkán saját maga által alkotott – magyar szakszó mellett zárójelben mindig közli az elfogadott angol nyelvű terminust is.

A könyvet azoknak ajánlom, akik érdeklődnek a nyelvészet, a pszichológia és a neurológia határterületén született új felismerések, a beszédprodukciónal kapcsolatos tudományos eredmények iránt.

Huszár Ágnes (2005): *A gondolatól a szóig. A beszéd folyamata a nyelvbottlások tükrében.*
Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Batár Levente
Idegennyelvi Lektorátus, BTK, PTE

Angol szaknyelv a felsőoktatásban

A Széchenyi István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Intézetének szervezésében 2002-ben indított tudományos konferencia-sorozat hetedik kiadványa a veszprémi Idegen Nyelvi és Kommunikációs Tanszék 2004. november 18-án megrendezett, 'Az angol szaknyelvoktatás kulturális aspektusai' című konferenciájának előadásait és a tanszék oktatóinak az írásait tartalmazza.

Akötet szerkesztője maga is a tanszék oktatója, 1999 óta angol nyelvszakos tanárként, és a Veszprémi Egyetem Interdiszciplináris Bölcsész- és Társadalomtudományok Doktori Iskolájának hallgatója szaknyelv alprogramon.

Az előszó tájékoztatja az olvasót arról, hogy a szaknyelvoktatás itt az 1990-es évek közepén indult. Ezen belül a gazdasági angol nyelv oktatása egyre jelentősebb szerepet kapott. A kötet gyűjteménye az angol szaknyelv oktatásának különböző aspektusait mutatja be. Tematikailag nem homogén a válogatás, mert helyet kapott a nyelvi kompetencia, a nyelvpolitika, a készségfejlesztés, a tesztelés is, azonban a fő hangsúly az angol gazdasági szaknyelven van.

A konferencia két plenáris előadása követi az előszót. *Kurtán Zsuzsa* 'A szaknyelvi kompetencia kulturális aspektusai' címmel a szaknyelvi kurzusokon történő kultúraoktatásra hívja fel az olvasók figyelmét. Először a kultúra és a nyelv kapcsolatának elméleti síkját mutatja be, majd a kérdéskört a gyakorlati oldaláról is megközelíti és bemutatja pedagógiai jelentőségét. A kulturális szemlélet oktatásának fontossága megkérdőjelezhetetlen, hiszen a kulturális sokféleség következtében a világot nehezen tudjuk megérteni, de belső késztetést érzünk mások megértésére. Ebben a tájékozódásban segít Kurtán írása is.

Rébék-Nagy Gábor *„Az angol orvosi szaknyelv tesztelésének kulturális aspektusai”* című tanulmányában a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara által kidolgozott PROFEX orvosi szaknyelvi vizsga kulturális dimenzióiba kalauzolja el az olvasót. A magyar anyanyelvűeknek készült vizsgának tekintettel kell lennie a magyar és az angol orvosi szaknyelv kulturális különbségeire. A vizsgának tartalmaznia kell a legfontosabb aspektusokat. Rébék-Nagy elemzésében bemutatja a szaknyelvhasználat kulturális különbségeit, az ezekből adódó nehézségeket, pedagógiai jelentőségüket általában és a vizsga kapcsán is.

A kötet második része tizenkét konferencia-előadást tartalmaz, melynek szerzői

Jablonkai „Kultúrák közötti üzleti kommunikáció, azaz az angol üzleti nyelv tanítása egy nemzetközi projekt keretein belül” című írása egy Leonardo-projekt eredményeit és tapasztalatait mutatja be. Kitér a projekt kereteire, résztvevőire, mozzanataira, céljaira, nehézségeire és tanulságaira, valamint a diákok visszajelzéseire.

Vargáné „Az üzleti kommunikáció tanításának kulturális dimenziója” című tanulmánya az üzleti angol nyelv és tanulóinak kommunikációs és kulturális kompetenciáiról ír a Széchenyi István Egyetem hallgatóinak körében. Ezen kívül a szerző a szaknyelvi tanár nézőpontjából gyakorlati síkon is segítséget nyújt a mindennapi felsőoktatásban.

Andrew G. Biri, Viera Bocková, Dévényi Márta, Björn Freiberg, Göncz Hajnalka, Havril Agnes, Tatiana Hrivíková, Jablonkai Réka, John Kowalchuk, Tompos Anikó, Vargáné Kiss Katalin és Irena Zavrl.

Bocková *„A turizmus néhány interkulturális aspektusa”* című tanulmányában a téma elméleti bevezetését követően bemutatja a Pozsonyi Közgazdaságtudományi Egyetemen folyó angol gazdasági szaknyelvi képzést. A szerző részletesen ismerteti a tanított kurzusok céljait és tananyagát, majd példákon keresztül illusztrálja a verbális kommunikáció nyelvészeti aspektusait a turizmus kapcsán.

Dévényi *„Az alacsony és magas kontextusú kultúrák kommunikációjának aspektusai az európai üzleti tárgyalásokban”* címmel az Európai Unió tagállamainak tárgyalási szokásait elemzi a Hall-i kulturális koncepció alapján. A tanulmány első része elméleti szemszögből mutatja be a Hall-i dimenziókat, majd jól illusztrált példákon keresztül az uniós országok e témához kapcsolódó jellegzetességeivel ismerkedhet meg az olvasó.

Hrivíková *„A szövegértés fejlesztésének kulturális vonatkozásai”* címmel sorra veszi az anyanyelvi kultúra azon tényezőit, ame-

lyek a személyes nézőpont kialakulását befolyásolják. Ezzel feltárja, mely szempontok hogyan befolyásolják a szövegértés helyességét, és listázza a főbb stratégiákat és olvasási készségeket. A továbbiakban a háttértudás fontosságát és taníthatóságának nehézségeit mutatja be példákon keresztül.

Jablonkai *„Kultúrák közötti üzleti kommunikáció, azaz az angol üzleti nyelv tanítása egy nemzetközi projekt keretein belül”* című írása egy Leonardo-projekt eredményeit és tapasztalatait mutatja be. Kitér a projekt kereteire, résztvevőire, mozzanataira, céljaira, nehézségeire és tanulságaira, valamint a diákok visszajelzéseire.

Vargáné *„Az üzleti kommunikáció tanításának kulturális dimenziója”* című tanulmánya az üzleti angol nyelv és tanulóinak kommunikációs és kulturális kompetenciáiról ír a Széchenyi István Egyetem hallgatóinak körében. Ezen kívül a szerző a szaknyelvi tanár nézőpontjából gyakorlati síkon is segítséget nyújt a mindennapi felsőoktatásban, külön kitérve a tananyagok kiválasztására és három kurzuskönyvként használt anyag elemzésére is.

A könyv tanulmányai értékes gyűjteményt alkotnak a szaknyelv oktatásával és kutatásával foglalkozóknak, de érdekes olvasmány a tárgy iránt érdeklődő angolul tudó olvasóknak is. A munka értékes hozzájárulást jelent a szaknyelvvoktatás- és kutatás tudományterületéhez és mindennapi gyakorlatához, mert betekintést ad a dunántúli egyetemek oktatói és kutatói, valamint a külföldi egyetemi kollégák által végzett kutatómunkába.

Vargáné Kiss Katalin (szerk.) (2004): *Angol szaknyelv a felsőoktatásban*. Széchenyi István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Intézet, Győr.

Bajzát Tünde
Idegenyelvi Oktatási Központ, Miskolci Egyetem

Húzd meg, ereszd meg...

Válogatás a magyarországi mozgalmpedagógia dokumentumaiból

„Ujjunk begyéből vér serken ki”, bárhol lapozunk bele a magyar gyermek- és ifjúsági szervezetek, mozgalmak történetébe. Néhány dokumentumsor elolvasása után még az a Murphy-törvény is belénk villan, hogy „ami elromolhat, az el is romlik”. Aztán ismét Ady-sóhajtás jut eszünkbe: „minden más táján a világnak...”

Talán nem is véletlenek a folytonos Ady-reminiszcenciák, hisz költőnk épp azokban az esztendőkből írta legmélyebb nyomot hagyó verseit, amikor a mi történetünknek is a legjelentősebb fejezete íródott. Ugyanis az sem véletlen, hogy éppen a 20. század első két évtizedében születtek meg és éltek legszebb korukat a modern világ (a lassan már történelmi emlékké váló ipari korszak) legjelentősebb, tanórán (ha nem is mindig iskolán) kívüli nevelési modelljei – is. E kötőszócskát azért szükséges a mondat végére illeszteni, mert a „klasszikus” mozgalmpedagógiai szerveződések a század reformpedagógiai kezdeményezéseinek édestestvérei. A két szocializációs alrendszer – az iskola és a mozgalmi szféra – egymást kiegészítve igyekeznek ellensúlyozni a szédítő iramú iparosodás és urbanizáció elidegenítő hatásait.

Nem lehet feladatunk e szűkre szabott helyen annak tárgyalása, hogy mely’ gyerek-szervezet mely’ társadalmi, világnézeti, politikai csoportnak köszönheti létrejöttét, a lényegre törő történeti áttekintést megtaláljuk a kötet összeállítójának záró tanulmányában. Ajánljuk is az Olvasónak, hogy ezzel kezdje a majd’ 300 oldalnyi anyaggal való ismerkedést. A forrásközlések ugyanis nem kronológiai, nem is tipológiai, hanem egyszerűen betűrendben követik egymást.

Való igaz, a mind tartalmilag, mind formailag igen sokrétű anyagot bármely logika szerint nehéz lett volna áttekinthető rendbe igazítani. A záró tanulmány azonban e két szerkesztési elvet szerencsésen ötvözi, megtalálván és feltárván az összefüggést a történelmi folyamatok és a belőlük sarjadó nevelési modellek között. Így teljesen kézenfekvő, hogy a tipológiai nézőpontból megválasztott első fejezetbe a 19. század utolsó harmadából (a kiegyezést követő időkből) származó katonás-hazafias előképző „zászlóal-